

Oponentní posudek

na diplomovou práci

„Faktory vedoucí k započetí dráhy oběti obchodování s lidmi“

Diplomantka: Bc. Lenka Michálková

Autorka předložené diplomové práce „Faktory vedoucí k započetí dráhy oběti obchodování s lidmi“ si zvolila za téma významný problém dnešního světa, problém, který se dotýká samých základů pošlapávání lidských práv. Být objektem obchodu s lidmi totiž tvrdě pošlapává lidské svobody a mívá dalekosáhlé důsledky pro fyzické i duševní zdraví oběti. V těchto případech se správná sociální pomoc stává vysoce potřebnou uzdravující silou. Aby odborníci na sociální práci mohli takovou pomoc poskytnout, musí dobře pochopit mechanismy, kterými se člověk – vědomě či nevědomě – dostává do sítí lidí, kteří kořistí z hmotné nouze, naivity, neopatrnosti či nedostatečné informovanosti svých obětí, kteří podvodným jednáním dovádějí různé kategorie lidí k bezradnosti a zoufalství.

V teoretické části práce se autorka zaměřila na definování termínu „oběť obchodování s lidmi“. V této souvislosti přijímá mezinárodně uznávanou definici, že se „Obchodováním s lidmi rozumí najímání, doprava, transfery, ukrývání nebo přijímání osob pod hrozbou nebo za použití síly nebo jiných forem nátlaku, únosem, lstí, podvodem, zneužitím pravomoci nebo situace bezbrannosti nebo za použití poskytnutí nebo získání peněz nebo prospěchu k získání souhlasu pro ovládnutí osoby jinou osobou, za účelem vykořisťování“. Mezi formami obchodování s lidmi uvádí na prvním místě nucenou prostituci či obdobné sexuální vykořisťování, dále pak nucenou práci a práci v domácnosti, nucené sňatky, nucenou žebrotu a obchodování s lidskými orgány. Bylo by možná vhodné podrobněji rozvést mechanismy, kterými se oběti dostávají do pozice vykořisťovaných jedinců, jak se nejednou z dobrovolně jednajících aktérů (sňatky se mění v nucené sňatky) dostanou do pozice zneužívaných a bezprávných.

Hlavní výzkumnou otázkou empirické části bylo zjistit, jaké interní faktory předchází vstupu člověka do obchodovací situace. Dle výsledků výzkumu (je ovšem třeba mít na zřeteli

omezený rozsah množství respondentů) uvádí autorka, že za rizikové faktory vedoucí ke vzniku obchodovací situace můžeme označit nefunkční - pravděpodobně orientační? – rodinu a chybějící sociální zázemí, pobyt v dětských domovech, nízké vzdělání obětí, chudé rodinné poměry (nedostatečné finanční zdroje), zkušenost s fyzickým násilím (bylo by asi vhodné objasnit kauzální řetězec mezi násilím a obchodovaností) a přítomnost nějaké životní krize. Z poznatků výzkumu je patrné, že na věku obchodovaného člověka asi v zásadě nezáleží, oběti těchto činů se stávají jedinci mladí i staří. Patologická závislost ani příslušnost k národnostní menšině se jako rizikový faktor nepotvrdila. Ze shromážděného materiálu vyplývá, že lidé, kteří se stali obětí obchodu s lidmi, o tomto sociálně patologickém fenoménu v zásadě nevěděli a o to více byli překvapeni, když se stali nechtěnými „hráči“ na tomto poli.

Závěr: Práce je vypracována na dobré úrovni a doporučuji ji k obhajobě. Podle způsobu obhajoby navrhuji známku „velmi dobře“ či „výborně“.

28. srpna 2017

PhDr. Kazimír Večerka, CSc.